

[Indenrigs- og boligministeren.]

lovforslaget, er således, som man vil vide, et resultat af det grønlandske landsråds standpunkt. Men jeg vil gerne for mit vedkommende yderligere tilføje, at jeg egentlig har ligget under for det synspunkt, at der var store tekniske vanskeligheder forbundet med at gøre det, som egentlig var det mest naturlige: at gennemføre en ordning, hvorefter *hele* Grønland inddeles i to valgkredse. Forholdet er jo nemlig det, at med de meget store afstande kan man forudse, at der vil være visse vælgere i Grønland — vælgerne i Nordgrønland og i Østgrønland —, som ikke vil have nogen menneskelig mulighed for på afstemningsdagen at komme til at afgive deres stemme. Og dette kan heller ikke klares med brevstemmer eller noget lignende, hvis afstemningen skal finde sted i alt fald så nogenlunde samlet, således at man på en enkelt dag og i en ikke altfor fjern fremtid efter valgets udskrivelse har en opgørelse over valgets udfald. Det, som det høje ting er i færd med at overveje — en overvejelse, som jeg for mit vedkommende meget gerne deltager i, også hvis man ønsker det i det udvalg, der skal beskæftige sig med sagen —, er altså, om man nu, straks, skal søge at skaffe hele Grønland den stilling i forhold til riget, som er formålet med grundlovsforslaget, og som egentlig også er formålet med valglovsforslaget, velvidende, at man dermed i praksis kommer til at udelukke en del af den grønlandske befolkning fra at udøve sin stemmeret. Hvis der imidlertid er fuldstændig klarhed over, hvad prisen er ved de kommende afstemninger, indtil de tekniske hjælpemidler løser problemerne for os, nemlig, at nogle på valgdagen rent praktisk på grund af de store afstande udelukkes fra at stemme — hvis man gør sig dette ganske klart, er jeg for mit vedkommende i og for sig parat til i princippet at tiltræde, at hele Grønland skal bestå af to opstillingskredse. Hvordan man nærmere skal indrette sig, har det ærede medlem hr. Lannung været inde på og anvist en udvej, som går ud på, at man skal foretage ændringer i lovforslagets § 4. I dennes stk. 1, nr. 1, kan man optage Østgrønland, i stk. 1, nr. 2, kan man optage Nordgrønland, og dermed er altså det principielle i det mål, man principielt ønskede at nå, også nået.

Det ærede medlem hr. Kristen Amby

gjorde en bemærkning om valgperioderne og fremhævede, hvorledes dette forslag bygger på den tanke, at de grønlandske mandater bortfalder ved opløsning af folketinget. Denne sag har, såvidt jeg ved, været diskuteret meget indgående og omhyggeligt under arbejdet med udformningen af forfatningsforslaget. Den væsentligste grund til, at man har valgt den udvej at lade de grønlandske mandater forgå samtidig med alle andre mandater, har egentlig været den, at der ved at bevare de pågældende mandater udover opløsningsvalget kunne skaffes en anden politisk stilling i folketinget end den, valget egentlig betingede.

Principielt tænker man sig altså, at grønlænderne, når de kommer herved til arbejdet på rigsdagen, vil indtage en stilling i rigsdagsarbejdet nøjagtigt svarende til den, et hvilket som helst andet medlem af tinget indtager: de vil slutte sig til partier og tage standpunkt i de enkelte sager, der kommer til at foreligge og som vedrører riget eller dele af riget. Det må vel også være det synspunkt, man må anlægge overfor de nye medlemmers deltagelse i rigsdagsarbejdet. Det ærede medlem hr. Kristen Amby gjorde den bemærkning, at han mente, at de grønlandske repræsentanter først og fremmest ville beskæftige sig med grønlandske anliggender. Det er måske i praksis et rigtigt synspunkt, højst sandsynligt vil de det, men efterhånden som en sammen-smeltning mellem dansk og grønlandsk når længere og længere frem, må man vel antage, at de også vil øve deres indflydelse i det almindelige politiske arbejde, og da vil altså disse to mandater efter den anskuelse, der har været fremme under forarbejderne til forfatningsforslaget, hvis de sidder en valgdag over, kunne komme til at betyde, at et politisk flertal bevares, som valgresultatet iøvrigt er gået imod. Hvor stor vægt man skal tillægge denne betragtning, skal jeg lade være usagt. Så megen vægt tillagde man den dog i forfatningskommissionen, at det fik indflydelse på affattelsen af dette lovforslag i den retning, det ærede medlem hr. Kristen Amby gjorde bemærkning om. Det vil være naturligt, at det kommende udvalg nærmere beskæftiger sig med synspunktet.

Det ærede medlem hr. Helge Madsen gjorde om den samme sag den bemærkning, at det i grundlovsforslagets § 32 er sagt, at „mandaterne bortfalder i intet tilfælde, før